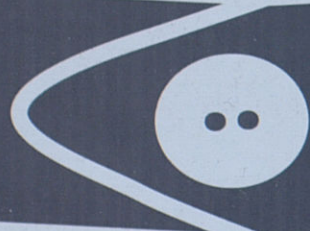

Reportatge

Torna el gonellisme?

ItinerarisGaspar Valero:
el torrent de Pareis**Dossier**Coll Bardolet,
la senzillesa de l'art

Català

XXXV PREMIS BALDIRI REIXAC

2012-2013 PER A L'ESTÍMUL I EL RECONeixEMENT DE L'ESCOLA CATALANA

111.200 euros de dotació total

- A les **escoles**, 14 premis de 3.300 euros cadascun.
- Als **alumnes**, 70 premis de 700 euros cadascun a treballs escolars i 2 premis de 2.000 euros cadascun a experiències que fomentin la comunicació en català entre l'alumnat.
- A **mestres i professors**, 2 premis de 4.000 euros cadascun per a un estudi, recerca, assaig pedagògic o experiència didàctica, i, convocat conjuntament amb la UOC, 1 premi de 4.000 euros a una experiència didàctica d'ensenyament-aprenentatge de la llengua i literatura catalanes mitjançant les TIC.

Termini de presentació dels treballs: **13 de febrer de 2013**

Trobareu les bases, els qüestionaris i les fitxes d'inscripció a **www.fundaciolluiscarulla.cat**

Fundació Lluís Carulla

Aribau 185 3r 08021 Barcelona

Tel. 93 200 53 47

Fax 93 200 56 33

info@fundaciolluiscarulla.cat

Amb la col·laboració de:

[índex]

editorial 4

De Campdevàrol a Valldemossa

dossier 5

Coll Bardolet, la senzillesa de l'art

Reportatge 14

Torna el gonellisme?

el semàfor 19

Oficina dels Drets Lingüístics

llibres 20

La tardor convida a la lectura

art 23

Noves propostes del Casal Sollerí

Itineraris 28

Torrent de Pareis

cinèfagia 33

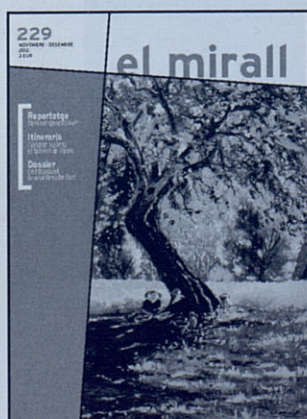
Woddy Allen pot caure més baix

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5110690304

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
 Novembre - desembre de 2012
 Núm. 229

Edició:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publicació:
 Associació EL MIRALL
 C/ de Jaume Ferran, 60
 07004 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
 Jaume Lladó

Director:
 Joan Guasp

Cap de redacció:
 Esther Balaguer

Consell editorial:

Jaume Lladó
 Pere Bueno
 Joan Guasp
 Joan Miquel Chacon
 Gabriel Matas
 Macià Calafat

Publicitat:
 Santi Adrover

Producció, administració i publicitat:

Tel.: 971 72 59 37
 Telefax: 971 71 93 85
 Apartat de correus 179
 07080 Palma

Delegació a Barcelona:
 Omnium Cultural
 C/ de la Diputació, 276, pral.
 08009 Barcelona

Delegació a València:
 Acció Cultural del País Valencià
 C/ del Baró de Càrcer, 37
 46001 València

Disseny
 Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
 Ecogràfic

Impressió
 Xisco Arts Gràfiques
 C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
 Tel. 971 475754

Dipòsit legal
 PM 10-1987

Agraïments
 Paraula. CSL

[editorial]

De Campdevàrol a Valldemossa

No és fàcil d'endevinar, però poc devia pensar Josep Coll Bardolet, quan era infant i adolescent, que acabaria els seus dies a Valldemossa. I no tan sols això, sinó que la seva gran estada a la Terra, la més llarga, i va ser-ho, i fructífera es desenvoluparia a Mallorca. De manera gairebé exclusiva a la serra de Tramuntana.

Josep Coll i Bardolet va néixer a Campdevàrol, al Ripollès, l'any 1912. Al començament de la Guerra Civil espanyola, es va exiliar a França (Tours) i després a Brussel·les. Va esdevenir un pintor reconegut, fent diferents exposicions sempre en territori no espanyol. Fins que es va instal·lar, a principi de la dècada dels quaranta, al poble de Valldemossa, on molts d'anys abans hi havien fet estada George Sand i Frédéric Chopin.

Aquí, a Mallorca, es va convertir, per mor de la seva activitat artística, cultural i de país, en un personatge força destacat dins el món intel·lectual. També entre la gent sensible a les arts i, fins i tot, a la política, que minoritàriament es congruava clandestinament. Fins que, a la mort de Franco, tothom va treure el cap i ell va continuar amb més empena la seva tasca, tant cultural com política, a favor de la recuperació de la nostra llengua i del nostre autogovern.

Per a la revista EL MIRALL, és un orgull que Josep Coll Bardolet, vingut del Principat i arrelat a la Serra, fos un integrant del grup de fundadors de l'Obra Cultural Balear. Per tot plegat es mereix, no tan sols l'homenatge que ara li retem, sinó també tots els que en el futur s'esdevindran. Se'ls va guanyar bé.

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

Coll Bardolet, la senzillesa de l'art

L'home i la seva obra

TEXT: EL MIRALL

Tothom qui va conèixer la figura de Josep Coll Bardolet només té bones paraules per referir-s'hi. En destaquen que era una persona vital i generosa, sempre amb un somriure a la cara i amb les portes de casa seva obertes a tothom.

Nascut a Catalunya, es va instal·lar a Mallorca, va on en un principi venia per a quinze dies, però la seva llum i el tarannà de la gent el varen enamorar. Va treballar tota la seva vida en pro de les seves passions, la pintura i la música, i amb la seva obra podem conèixer

els llocs que va visitar (Luxemburg, Bruges, Gant...), així com la seva predilecció pel color, els paisatges, els balls populars, les tradicions, els rams de flors, etc. La seva obra ens mostra aquesta personalitat noble i optimista.

Coll Bardolet sempre anava acompanyat del seu ca (Adso) i d'un ramell de flors. No podem negar que precisament les flors varen ser una temàtica molt representativa de la seva obra. Els paisatges també són una part essencial de la seva producció, no tan sols de Valldemossa o Mallorca, sinó de quasi tot Europa (Suïssa, Noruega, França, Bèlgica, Suècia...). Sempre va viatjar acompanyat d'una llibreta en què prenia notes del que veia en forma de petits dibuixos.

Un tema molt estimat pel públic són les obres de balls mallorquins, apunts de balladors en moviment, que varen fascinar Coll Bardolet d'ençà que va arribar a l'illa.

Una altra temàtica és la vida pagesa i les tradicions; el mercat, un tema molt reiterat en la seva obra i molt poc conegut; la recollida de l'oliva; el descans al camp a l'ombra d'un arbre; la festa i, com hem destacat més amunt, les ballades populars i la representació, en dibuix, dels moviments del ball mallorquí.

El menys conegut són les obres abstractes. En moltes ocasions, aquestes obres eren simples jocs de color per a l'artista, però han aconseguit un resultat que conforma un petit tresor.

Mirant la seva obra podem deduir que Coll Bardolet va saber captar la fugacitat dels instants màgics, i que la seva obra és un cant a la natura, a la tradició i a l'amor per la vida.

JOSEP COLL BARDOLET

Va néixer a Campdevànol (Girona) el 7 de novembre de 1912. Anys després, la seva família s'instal·la a Vila-seca, fins que el 1927 van a Vic, on Coll Bardolet s'inscriu a l'Escola Municipal de Dibuix. El 1929, treballa amb el muralista Sert a la Catedral de Vic, i el 1931, inicia el seu aprenentatge

com a decorador i presenta la seva primera exposició, juntament amb altres dos artistes (Jacint Conill i Miquel Costa), a la Sala Bigas de Vic.

El 1935, emprèn estudis a l'escola de pintura d'Olot, però amb l'arribada de la Guerra Civil, el 1936, pren el camí de l'exili i arriba a França, on s'instal·la a Tours i comença estudis a l'École des Beaux

Arts i a l'Institut de Touranie. El 1937, canvia Tours per Brussel·les i es matricula a l'Académie Royale des Beaux-Arts.

Poc després decideix tornar al seu país, i el 1939 s'instal·la a Barcelona, on obre un estudi. Viatja a Mallorca i lloga una habitació a l'hotel Cèntric (al Pas d'en Quint). Llavors s'instal·la a l'hotel Marisol. Un any després, passa un mes a Lluç per una lleu malaltia. El 1941, decideix quedar-se a l'illa, moment en què presentarà la seva primera exposició a Mallorca, a les Galeries Costa de Ciutat, on tornarà a ex-

posar repetidament (1943, 1945, 1948, 1949 i 1952).

El 1942, s'instal·la a la barriada de Gènova, a la casa on havia viscut Manuel de Falla, i fa la seva primera exposició a Barcelona (La Pinacoteca).

El 1944, decideix quedar-se a Valldemossa, primer a l'Hotel de l'Artista i després en una antiga cel·la de la Cartoixa. Continuarà fent exposicions i es dedicarà a il·lustrar llibres d'estudis sobre els balls antics de l'illa.

A final dels anys quaranta, comença a viatjar per Europa. Als anys cinquanta exposa a Oslo (Noruega) i queda en aquest país un mes, on es dedica a pintar. Durant els anys següents, també exposarà a Ginebra, Zuric, Barcelona, Ludvika (Suècia), Boston, etc.

El 1964, inicia el concert d'estiu al torrent de Pareis, que gestionarà durant vint anys. Als 50 anys, Josep Coll Bardolet ja és un artista consagrat. Aquest és el moment en el qual comença a rebre reconeixements i guardons, un fet que es repetirà fins al final de la seva vida: A Campdevànol li dediquen

un carrer; és nomenat membre de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià; el govern de la República Francesa el nomena Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres; Valldemossa el declara fill adoptiu de la vila; la Coral Universitària de la Universitat de les Illes Balears el declara Cantaire d'Honor; a Lluç és nomenat Blau d'Or; la Generalitat de Catalunya li concedeix la Creu de Sant Jordi; el Govern balear li concedeix la Medalla d'Or en reconeixement als seus mèrits en el camp de la pintura i de la música; la Casa Reial Belga el nomena Chevalier de l'Ordre de la Couronne; l'Ajuntament de Valldemossa el nomena fill il·lustre...

El 1988, s'inaugura el museu dedicat al seu nom a Campdevànol. L'any següent farà una donació al Museu de Lluç d'un gran nombre de quadres, any en què s'inaugura la Sala Coll Bardolet (on s'ubicarà aquesta donació). El 2005, es constitueix la Fundació Cultural Coll Bardolet, que obrirà la seu el febrer del 2007. Pocs mesos després, Coll Bardolet mor als 94 anys.

La Fundació Cultural Coll Bardolet és font de cultura

TEXT: JOSEP COLL VILANOVA

El mes de gener del 2005 quedava constituïda la Fundació Cultural que porta el nom del meu oncle Coll Bardolet. L'acord, que fou molt estudiat, l'aproven conjuntament el Govern balear, el Consell de Mallorca, l'Ajuntament valldemossí i tots els membres del Patronat, presidit aleshores per Coll Bardolet mateix, que fou qui els trià fent una acurada selecció de persones d'entre les moltes a qui ell feia confiança. Se n'inclogueren algunes més que varen aportar el Govern, el Consell i l'Ajuntament. Aquest va ser el gran pas per posar-nos a treballar i de valent cercant un lloc apropiat on assentar-hi la seu. La sort ens acompanyà quan aparegué un espai digne i apropiat a les necessitats d'aquest projecte i més encara quan la localització es trobava al bell mig de la població valldemossina.

Ja teníem un embrió, interessava una ràpida gestació per veure'l ben aviat néixer i créixer, ja que per a mi i la meua família era molt important que el pintor (el meu oncle, a qui la malaltia anava apagant) pogués veure'l acabat. Ell no volia partir d'aquest món no havent complert la seva promesa. Una promesa que es feia a ell mateix, a la vegada que me la feia a mi i als meus fills, i la feia també a moltes altres persones vinculades amb l'art i la cultura en general: «Vull que Valldemossa gaudeixi d'aquelles obres que jo

més he estimat i que restaran amagades fins que no disposin d'un lloc adequat.» És ben sabut que bona part del seu llegat ha estat distribuït a diferents parts de la geografia, recordarem Núria, Vic, Campdevànol, Tours i la primera donació al Santuari de Lluc, 240 obres molt ben exhibides en dues grans sales d'aquest important museu. La pregunta que la gent més pròxima, la gent del carrer, feia a Coll Bardolet era: «Per què Lluc sí, i nosaltres, els valldemossins, no?» La resposta a la pregunta era sem-

pre la mateixa: «Donem temps al temps»; mentre pensava: «A mi no m'agafaran descol·locat», sabent tot el que ja tenia retirat. Aquell somni és ja avui un fet, una realitat.

El febrer del 2007, s'inaugurava l'edifici de la Fundació Cultural Coll Bardolet. Sortosament, ell va poder veure-la enllestida; fins i tot va demanar fer alguna variació de l'obra ja penjada. Però poc en va poder gaudir; amb les seves forces cada dia més minvades, no li fou fàcil poder visitar la col·lecció amb la freqüència que ell desitjava, tot i que, amb ajuda, tres pics la va visitar després d'inaugurada, tan sols cent metres són els que separen la casa on ell vivia d'on està ubicada la seu. Va trepitjar l'edifici per última vegada el mes d'abril del 2007. Malgrat tot, des de casa seva i atrapat per la malaltia s'interessava constantment pel que hi passava. Volia estar al corrent de totes i cada una de les activitats programades. Agraïa en gran manera que enregistréssim els concerts que s'hi feien, ja que després, en el repòs del llit, podia escoltar-los.

La principal finalitat d'aquesta Fundació és fer que la cultura funcioni, la poesia, el teatre, la música, també mencionarem el guinyol si convé –per què no?– i moltes altres arts que no es poden abandonar. I, naturalment, la pintura. Valldemossa és bressol d'artistes, les parets d'aquesta població mallorquina han escoltat molta música. Tan sols hem de recordar que per aquí va passar un dels millors compositors i intèrprets de piano del món. Hem de recordar també que avui encara i per molts anys hi tenim possiblement la millor flauta que ha sonat mai, i si parlem de pintura, hem de reconèixer que som en un dels millors escenaris de la Terra: cada racó, un poema; cada horitzó, un Parsifal. El nombre de tubs de pintura que aquí s'han aplicat sobre teles és infinit, com infinit és el nombre de pinzells

que n'han sortit pelats. No cal fer referència a ningú perquè no voldria oblidar-me de cap, però sí que m'heu de deixar que us felicitï a tots per la feina feta i la vostra gran aportació a la cultura.

Coll Bardolet va ser un gran mecenes, però sempre a l'ombra, tant és així que fins i tot jo, essent la persona que més hores estava al seu costat, n'ignorava molts de casos. Això no obstant, és ben sabut per molts que aquest ajut arribava i puntualment, sobretot quan es tractava de casos relacionats amb la música o la pintura.

Don Pep, com alguns l'anomenaven, tenia una gran devoció pel folklore mallorquí, aprengué a ballar el ball de bot, el bolero, etc., així sabia interpretar-los millor damunt la tela. Des de fa uns anys, la dedicació a aquests balls va disminuir notablement i a mi i als meus fills ens preocupava, ja que

el nostre oncle, pocs dies abans de morir, i estant a la seva habitació reunits, ens deia casi a cau d'orella, ja que la seva veu era ja molt fràgil i poc entenedora: «Si mai podeu fer alguna cosa per ajudar als balls mallorquins i al seu folklore, cal que ho faceu.» Des de fa prop de dos anys i atenent aquesta súplica, la Fundació ofereix setmanalment i al públic en general una mostra molt interessant, que dia a dia avança en nombre de visitants i espectadors. Per fer-ho, comptem amb la participació del Parado de Valldemossa, grup ben conegut per la seva insuperable professionalitat.

Deixeu-me ara que us digui, si m'heu llegit, gràcies per la vostra paciència espero que conegueu més de prop la Fundació, que, en definitiva, és casa vostra.

Josep Coll Vilanova és president de la Fundació Cultural Coll Bardolet

L'any Coll Bardolet

TEXT: AMANDA CORRAL

Enguany és especial per a tots els seguidors de Coll Bardolet i per a tots els amants de la cultura en general. És un any per rememorar tot el que ell va fer en vida, i per recordar i donar conèixer la seva passió per l'art, la música i el folklore. Han estat dies en què la família, els amics, les institucions i els professionals s'han abocat a dur a terme un gran nombre d'actes en el seu honor d'una forma, per sobre de tot, desinteressada.

Aquest ha estat un any de concerts de música clàssica, de cants corals, d'àries d'òpera, de música barroca i romàntica; un any de ballades folklòriques i de germanor entre els pobles de Valldemossa i Selva; un any d'exhibició del llegat de l'artista en forma de diferents exposicions a l'illa; un any en el qual artistes locals han exposat la seva obra com a homenatge; un any amb un tribut en forma de botella per part del celler Ferrer; un any d'homenatges a poblacions com Lluc, Campdevàrol, Valldemossa, Selva, Vic, Son Ferriol, Palma, Pollença, Escorca, etc.; un any de contínues mencions a la seva figura, i també ha estat l'any en què se l'ha nomenat fill adoptiu

de Mallorca. En definitiva, aquest ha estat un any per tenir present, per uns dies, el llegat que ens va deixar i la importància que va tenir per a la cultura de l'illa.

Tots i cada un dels homenatges fets en honor seu eren petits retalls del propi imaginari de Coll Bardo-

let. Han estat dies d'immersió en el seu món i d'intentar veure les coses des de la mirada d'un home inquiet, de semblant alegre i apassionat per la grandesa del paisatge mallorquí. Un home tan bon artista com persona.

Des d'aquí només volem dir que

tots el que hem col·laborat perquè aquest any sigui una realitat esperam que ell, onse vulga que fos, hagi pogut gaudir tant com nosaltres i s'hagi emocionat tantes vegades com les que ho hem fet tots els implicats. Tal vegada s'ha emocionat amb els concerts que li

"Encara queden botigues"

Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

han dedicat grans amics seus, les trobades folklòriques, els actes als indrets on va viure, on va néixer i on va morir o els que va visitar reiteradament.

És també un any per donar les gràcies a molta de gent. Són tan-tes les persones implicades en els homenatges, que ocuparíem tota una pàgina d'aquesta publicació només per mencionar-les. Ha estat tal la participació de la gent que ens hem vist obligats a agrair-ho amb una banderola que penja del balcó de la nostra Fundació, al carrer de Blanquerna de Valldemossa, pancarta en la qual dia a dia es podria afegir alguna col·laboració més.

Com a mostra de tota aquesta implicació, un botó. El dia en què el director d'una de les corals més reconegudes de la nostra illa va saber que enguany era el centenari del naixement de Coll Bardolet i que s'estaven programant tot un

seguir d'activitats en honor seu, ens va fer saber que la seva participació era inqüestionable i que la coral volia oferir dos concerts al llarg de l'any. Un dels concerts seria a la Fundació i l'altre al Teatre Principal. Però aquest n'és només un exemple, ja que són més de trenta els professionals, les institucions i els particulars que han volgut col·laborar de forma desinteressada en tots i cada un dels actes.

Encara queden uns quants mesos per acabar aquest 2012 tan especial per a la Fundació Cultural Coll Bardolet. Han estat deu mesos d'agendes plenes, de centenars de telefonades, de carreres, de nits sense dormir, de dies de trenta hores. Deu mesos d'actes, viatges, presentacions, muntatges i desmuntatges, entrevistes, filmacions, trasllats, etc. Tot fet amb el desig de fer arribar al públic i als visitants una petita part de l'univers

Coll Bardolet i de donar una bona mostra de la cultura de qualitat que es desenvolupa a la nostra illa.

Després de tot el que hem viscut aquests dies, dels actes i presentacions per rememorar la seva figura, em qued amb la sensació que em transmeten les persones que el varen conèixer; amb l'admiració i la gratitud de tots els qui varen tenir el plaer de compartir la seva taula i les seves converses. Han estat moments per tornar a la seva figura part del que ell va donar en vida, amb la seva generositat i estimació per la cultura. I de la gran quantitat de comentaris que ens han arribat, en remarc un de molt especial per a la Fundació que ell va crear: «Gràcies per fer activitats de qualitat com aquestes, gràcies per fer tot el que feis.»

Amanda Corral és directora de la Fundació Cultural Coll Bardolet.

apunta't al càsting

per ser una de les noves estrelles de la Lliga Endesa

Grava el teu vídeo explicant el motiu pel qual vols sortir en el proper anunci de la Lliga Endesa

Entra a www.ligaendesa.com/casting per conèixer les bases de participació i segueix els passos per penjar el teu vídeo

Podràs guanyar fins a 750 €

Si el teu vídeo és el més votat a la xarxa, tindràs dos accessos Vip per assistir durant el cap de setmana, amb totes les despeses pagades, a la SuperCopa Endesa

anima't, no perdis temps!
la Lliga Endesa, la fem entre tots

[Reportatge]

Torna el gonellisme?

PER MARTÍ JANER TORRENS

Semblava oblidat, però el gonellisme ha tornat a aparèixer en l'opinió pública mallorquina. Ho ha fet de la mà de l'exbatle de Calvià, Carlos Delgado, i del president, José Ramón Bauzá.

El gonellisme a Mallorca era un tema més que superat, però ha estat un polític com Carlos Delgado, conegut pel seu anticatalanisme, qui l'ha ressuscitat. Al Congrés Regional del PP del 2008, el batle de Calvià es presentà com l'alternativa a Rosa Estaràs per presidir el partit, fent bandera de la lliure elecció de llengua per part dels pares a l'hora d'escolaritzar els

fills i reivindicant el nom de mallorquí, menorquí i eivissenc enfront del nom estatutari de català. Les seves tesis tan sols comptaren amb el 33% dels vots dels delegats. La història d'aquest petit però considerable suport ve d'anys enrere.

Els inicis del gonellisme

El 1972, a les pàgines de cultura del *Diario de*

Mallorca es produí una polèmica entorn de la filiació del mallorquí com a dialecte de la llengua catalana. El polemista, que signava amb el nom de Pep Gonella, feia tot un seguit d'afirmacions pseudocientífiques en què defensava el dialecte illenc enfront d'una suposada absorció per part del català central. La persona encarregada de rebatre aquesta polèmica fou ni

més ni menys que Francesc de Borja Moll, eminent filòleg i capdavanter de la difusió de la llengua catalana a les Illes, autor de gramàtiques i diccionaris així com d'obres de divulgació filològica. El gonellisme va des del vessant més tou, que accepta la filiació del mallorquí com a dialecte del català, tot i que anteposant-hi les varietats dialectals de les Illes Balears, fins a la

versió més extrema, que nega qualsevol relació del mallorquí amb el català del Principat.

Francesc de Borja Moll, amb un to respectuós i amè, desmuntà científicament tots els arguments de l'anònim Pep Gonella. Al cap d'un quants setmanes i en veure que la polèmica no donava per a més, la direcció del diari decidí donar-la per acabada. Pocs anys des-

prés l'Editorial Moll publicà tot aquest material en forma de llibret amb el nom de *La polèmica d'en Pep Gonella*. El llibre va ser interessant i divulgatiu en un moment en què la dictadura franquista tocava a la fi i quan un ampli segment de la població fruit d'anys d'ignorància desconeixia els conceptes més elementals de llengua i dialecte aplicats a la llengua prò-

pia. A partir d'aquell moment, *gonella* serví per designar les persones que no creien en la filiació del mallorquí com a dialecte de la llengua catalana i que en propugnaven una codificació lingüística diferent.

El final dels anys setanta va ser intens per al moviment nacionalista a les Illes. El 1977, trigué lloc a Palma el Congrés de Cultura Catalana, en què es demanà l'oficialitat del català a les Illes. El nacionalisme incipient, l'OCB, el PSM i l'STEI lluitaren pel reconeixement oficial de la llengua i pel seu ensenyament. No fou fins al 1979 en què el català no s'introduí en els plans d'estudi de l'ensenyament primari i secundari de les Illes. El 1978, es consolidava el Departament de Filologia Catalana a la just acabada de néixer Universitat de les Illes Balears. La família Moll tengué un paper fonamental en tot aquest procés, tant en l'elaboració de materials per a l'ensenyament de la llengua catalana com en la tasca pedagògica de difusió d'una normativa unitària de la llengua catalana alhora que respectuosa amb les varietats dialectals.

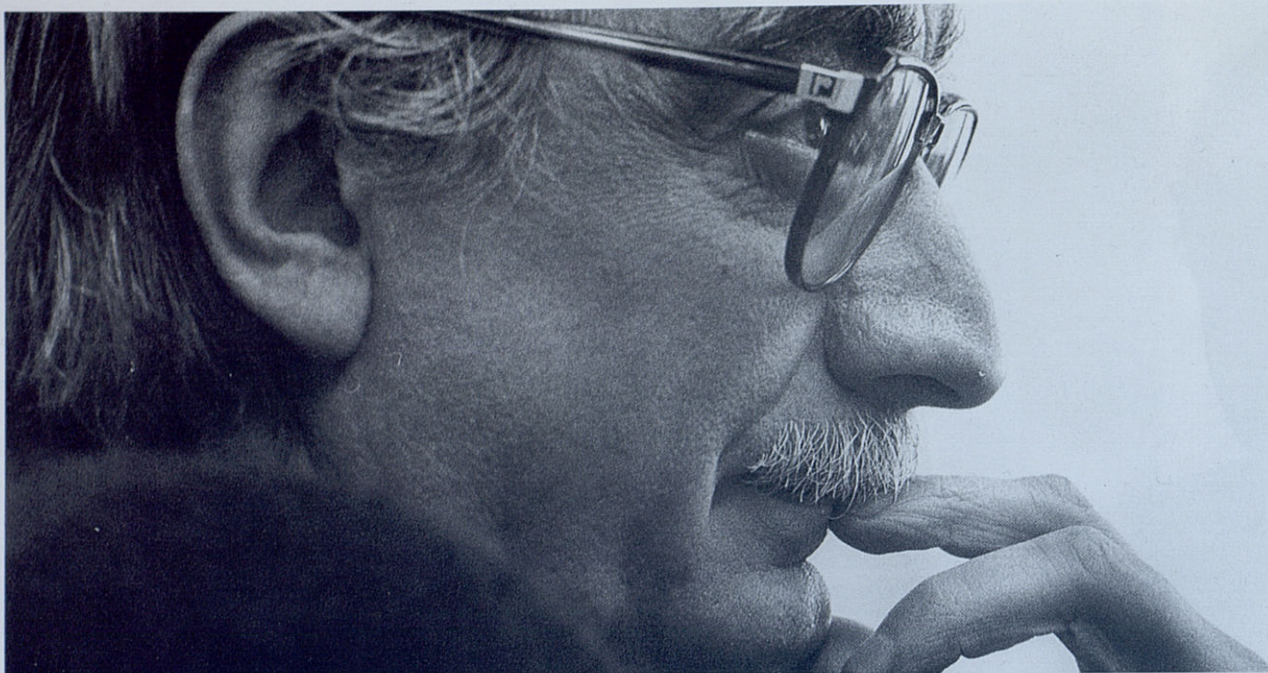
Les Illes i el nom de la llengua

A partir del segle XVIII, amb l'establiment dels decrets de Nova Planta a les Balears, el nom de la llengua passà a designar-se amb el gentilici de cada illa, és a dir, mallor-

quí, menorquí, eivissenc i formenterenc. La llengua normativa deixà de tenir el referent normatiu de la Cancelleria Reial i amb el temps es castellanitzà. Amb la Renaixença com a moviment literari, el català tornà a ser llengua de cultura, primer en l'àmbit de la poesia i del teatre i més tard de la narrativa. Els renaixentistes illencs acceptaren el nom de català per a la llengua de les Illes sense gaires reserves. Serà Francesc de Borja Moll l'encarregat d'introduir la normativa fabriana a les Illes Balears. El 1937, publica *Rudiments de gramàtica preceptiva*. Els anys de la postguerra seran durs; així i tot, Moll continua publicant material didàctic, el més destacat, la *Gramàtica catalana, referida especialment a les Illes Balears* (1968). En aquesta gramàtica Moll accepta les normes fabrianes però tenint presents les solucions illenques que la mateixa normativa fabriana accepta com a vàlides. Així, tota la forçada d'escriptors illencs incorporats a la literatura catalana a partir dels anys seixanta acceptaran sense cap problema la normativa fabriana.

L'Estatut d'autonomia

Amb la configuració de l'Estat autonòmic arran de la Constitució espanyola de 1978, en què es preveia la cooficialitat de les llengües no castellanes, el català podia tenir per primer cop des dels decrets de Nova Planta

de 1715 un reconeixement legal. El nom de la llengua sortí altre cop com a motiu de polèmica. L'única força política que empenyia fort pel reconeixement del català i pel seu nom científic fou el PSM. Finalment, però, tota l'esquerra s'acabà arrenglant en aquestes posicions, no així la dreta d'Aliança Popular, que no ho veia gens clar.

Un factor que jugà a favor del nom científic de la llengua fou la geografia. Les Illes Balears són quatre illes amb una personalitat pròpia cadascuna i on el nom de la llengua a cada illa s'hi ha reflectit: mallorquí, menorquí o pla, eivissenc i formentenc. Aquest factor fou important atès que no es podia posar a l'estatut que hi havia quatre

llengües diferents. Al País Valencià aquest factor no existí atesa la continuïtat geogràfica de tot el territori. Amb l'aprovació de l'Estatut d'autonomia el 1983, el nom de la llengua quedava de la manera següent a l'article 3: «La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.» Les propostes secessionistes havien fracassat i el nom de la llengua quedava clar. A partir d'aquest moment, referir-se amb el nom científic de català a la llengua de les Illes començà a ser normal entre els sectors il·lustrats i de classe mitjana.

El retorn de la polèmica

Durant la transició foren constants les polèmiques a la premsa sobre el nom de la llengua. Els defen-

sors del mallorquí sovint era gent conservadora i que escrivia les cartes en castellà. L'anticatalanisme era un dels elements constants d'aquestes cartes. La publicació, el 1978, de l'opuscle de Francesc de Borja Moll *Llengua o dialecte? Català o mallorquí?* anava en la direcció de formar l'opinió pública sobre un tema en el qual les raons filològiques sovint es deixaven de banda davant dels arguments ideològics. L'1 d'abril de 2008, a les pàgines del *Diario de Mallorca*, l'aspirant a presidir el Partit Popular de les Illes Balears i batle de Calvià Carlos Delgado publicava l'extens article *¿Por qué balear?*, en què defensava les tesis secessionistes per als parlars de les Balears. Carlos Delgado, castellanoparlant natural de Mallorca, demanava que el nom de mallorquí, menorquí i ei-

vissenc aparegués a l'Estatut i que en desaparegués el de català. A l'article, Delgado enumerava les raons per les quals és falsa la relació entre els parlars illencs i el català del Principat. Afirmava, a més, que la llengua de cada illa és anterior a la conquesta catalana del segle XIII i que en aquella època no es parlava català sinó llemosí. El fet que hi hagi gramàtiques mallorquines anteriors a la de Fabra de 1918

justificava, segons el batle popular, l'existència d'una llengua balear diferent de la catalana. L'autor de l'article denunciava una manipulació política del tema de la llengua venuda a obscurs interessos catalanistes, i acusava l'actual sistema d'ensenyament d'oblidar els trets dialectals de les Illes, la qual cosa suposaria amb el pas del temps que el català central es menjaria la manera de parlar insular. Un altre

apartat interessant de l'article era el que feia referència a la llibertat dels pares per triar la llengua d'ensenyament dels seus fills. L'autor defensava la llibertat de tria lingüística. Veia el català com una imposició dins el sistema educatiu.

Certament, el gonellisme no ha tengut èxit a les Illes Balears ni com a ideologia política ni com a eina per modificar els textos legals a favor de les seves tesis. Sí que és cert que ha tengut èxit com a corrent d'opinió dins els cercles conservadors i ha estat sovint utilitzat quan ha convengut per a segons quins interessos particulars. Al País Valencià sí que tengueren èxit les tesis de la dreta, que aconseguí que estatutàriament el nom de la llengua fos valencià i no català i que el nom del territori fos Comunitat Valenciana i no País Valencià, com demanava l'esquerra nacionalista. A les Illes Balears, la posició de la dreta governant durant quatre legislatures

(1983-1999) fou clara: acceptació del nom de la llengua i homologació de títols acadèmics amb el Principat. El 1986, promulgà la Llei de normalització lingüística, una còpia millorada de la llei catalana. Però res més. El Partit Popular s'inhibí d'aplicar la Llei. La política lingüística d'aquest període es pot caracteritzar per un *laissez faire*, és a dir, liberalisme pur i dur en què el català no hi té caràcter discriminatori positiu en cap àmbit important: mitjans de comunicació, empresa privada, sectors de l'oci, cinema, etc.

L'època actual

Quan l'esquerra governà per primer cop el 1999, es posaren les bases per fer una política lingüística seriosa i responsable. L'increment demogràfic de les Illes, 300.000 nous immigrants en 15 anys, feia necessària una nova empenta per al català si aquest volia sobreviure com a llengua pròpia

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

ecogràfic

disseny

blanquerna, 11-1º · 07003 · palma
 971 723 819 · 649 670 163
ecografic1@gmail.com

HABLE BIEN

Sea Patriota - No sea bárbaro

Es de cumplido caballero, que Vd. hable nuestro idioma oficial o sea el castellano. Es ser patriota.

VIVA ESPAÑA Y LA DISCIPLINA Y NUESTRO
IDIOMA CERVANTINO

¡¡ ARRIBA ESPAÑA !!

Octavilla. Imprenta Sindical. A Coruña. 1947

de les Balears: convenís de col·laboració amb la DGPL del Principat, importància dels programes d'immersió en l'ensenyament, cursos de català, increment de les possibilitats d'aprendre català, convocatòries de la Junta, etc. Durant el període 1999-2003, es féu la feina que no s'havia fet en vint anys. Quan el 2003 el PP tornà al govern, tota l'empenta anterior caigué en l'oblit. Res, però, comparat amb el triomf del PP el 2011. Durant la campanya electoral, J.R. Bauzá

afirmà que si ell governava suprimiria la Llei de normalització lingüística de 1986 perquè era inadmissible que a Mallorca diguéssim *avi* en comptes de *padrí*, *got* en comptes de *tassó*, i que ens haviem de mantenir lleials al llegat dels nostres ancestres. El president confoia normalització –la Llei

de normalització és una llei que regula els usos públics del català– amb la normativització o codificació –que és dotar una llengua d'unes normes ortogràfiques, gramaticals i lèxiques unitàries. El català és codificà el 1913-1932, i els problemes d'acceptació dels dialectalismes illencs s'han solucionat al llarg

dels anys de la mà dels documents de la Secció Filològica, no debades en forma part el gran dialectòleg mallorquí Joan Veny, profund coneixedor dels dialectes illencs. Durant el debat electoral, J.R. Bauzá dedicà tot el seu discurs a l'ensenyament en castellà i indicà que fomentaria les varietats dialectals en l'ensenyament (la Llei de normalització en preveu l'estudi i la difusió) i que tenia un grup d'editorials que tenien material pedagògic en balear. Un cop retornat al poder, el PP s'ha dedicat a eliminar qualsevol vestigi del català dels mitjans de comunicació (IB3); de l'Administració, ja que ha aprovat una nova Llei de la funció pública segons la qual el català és només un mèrit per accedir-hi, i de l'ensenyament, en què un suposat ensenyament trilingüe el que vol fer és arraconar el català de les aules. Gonellisme i castellanisme són les dues cares d'una mateixa moneda.

VOCABULARI
ELEMENTAL
DE LA
LLENGUA
VALENCIANA

polèmica d'en
pep gonella

GRUP AVA
Viajes
Martel
BAL 029 M/D

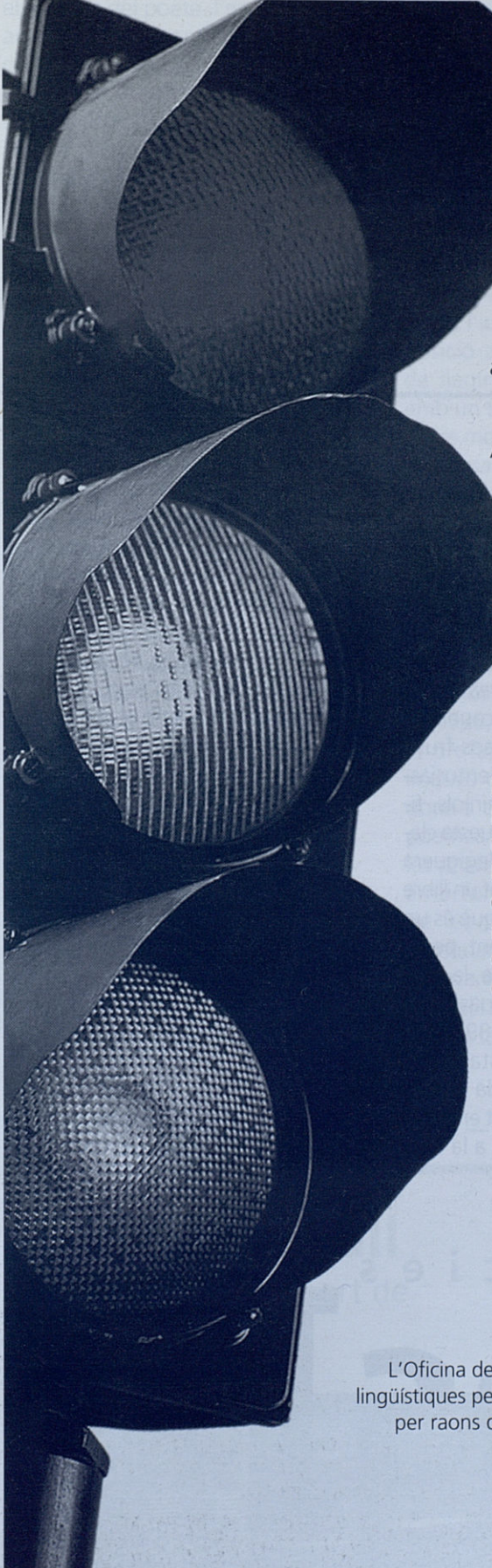

ESPECIAL PONT DESEMBRE 2012

SEVILLA	VIENA
DEL 6 AL 9 DE DESEMBRE 345 euros	DEL 5 AL 9 DE DESEMBRE 612 euros
MADRID	BERLIN
DEL 6 AL 9 DE DESEMBRE 359 euros	DEL 5 AL 9 DE DESEMBRE 635 euros
GRANADA	SALZBURG
DEL 6 AL 9 DE DESEMBRE 367 euros	DEL 5 AL 9 DE DESEMBRE 557 euros
GALICIA	ISTANBUL
DEL 5 AL 9 DE DESEMBRE 358 euros	DEL 5 AL 9 DE DESEMBRE 499 euros

Vols directes des de Palma

Oms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com
www.martel.es

[el semàfor]

VERMELL

Al ministre d'Educació espanyol, José Ignacio Wert, per la seva intenció de subvencionar escoles privades de Catalunya i de les Illes Balears perquè facin servir el castellà. Es tracta d'una proposta il·legal dins el marc legislatiu actual i que demostra una voluntat del Govern espanyol de fer retrocedir l'ús del català en l'ensenyament. El ministre denuncia el que precisament fa: utilitzar la llengua amb finalitats polítiques.

GROC

A la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i a IB3. Als primers, pel tancament del canal 3XL, adreçat als joves, que arribava a les Illes Balears. El fet que desaparegui significa una reducció de la programació en català a les Illes Balears. Als segons, pel tancament de les seves emissions a Catalunya, que permeten que els ciutadans del Principat accedeixin a un altre mitjà de comunicació en la nostra llengua. Per compensar la reducció d'emissions en català, cal que IB3 i la CCMA arribin a un acord per aconseguir l'arribada d'Esports 3 a les nostres illes.

VERD

De manera pòstuma, a Martí Gasull, membre fundador de la Plataforma per la Llengua. Gasull ha estat, fins a la seva mort, un dels principals responsables del creixement de l'entitat, que ha fet una gran tasca a favor de la normalització del català en el món de l'empresa i de la universitat i en les relacions amb els nouvinguts. L'impuls de Gasull ha estat fonamental per a l'avanç de l'ús de la nostra llengua que s'ha produït durant les dues darreres dècades. Des d'aquí, el nostre homenatge.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

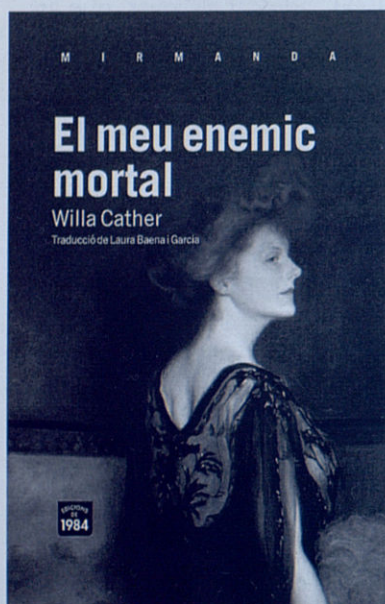
Carrer de Jaume Ferran, 60

07004 Palma

Telèfon: 971 723 299

La tardor convida a la lectura

BIEL MESQUIDA

Ja nedam dins la tardor. I es nota en aquests detalls que formen la sal dels canvis de les estacions: el dia s'ha escurçat i he de fer el meu passeig més d'hora si no vull caure dins les tenebres, l'aigua del safareig és molt fresqueta i el sol molt suau, les fulles dels arbres tenen tots els grocs i daurats i cauen en mil i uns vols, els saborosos fruits d'aquesta temporada m'entusiasmen –atzeroles, caquis, gínjols, figues, serbes, nesples– i aquesta clor matisada em fa una llegiguera de no dir. Per què he agafat un llibre d'Òssip Mandelstam? Perquè és un poeta que estimo doblement, per la seva obra i per la seva vida, la qual cosa no em sol passar quasi mai. Va néixer a Varsòvia el 1891 dins una família jueva benestant. De petit la família es traslladà a Sant Petersburg, on fou educat en bons col·legis. Després estudià a la Uni-

versitat de la Sorbona de París i a la de Heilderberg d'Alemanya. Quan va arribar la Revolució d'Octubre la va acollir com un alliberament de la tirania dels tsars, però tot d'una es va témer de la profunda repressió cultural que creava. No va fer mai poesia política ni va vincular la seva creació estètica amb el compromís social, que donaria lloc al realisme socialista. Només va imaginar un poema *subversiu* contra Stalin que no va escriure mai, però que recitava de vegades entre el cercle dels seus amics. Algú el va transcriure i el va mostrar a la policia per aconseguir favors del règim. El 16 de maig de 1934, quan es trobava a Sant Petersburg, a ca seva, on llegia poemes amb la dona, Nadejda, i una amiga, la poeta Anna Ajmátova, s'hi presentaren tres membres de la policia secreta que es dedicaren a revisar un per un

t e n d è n c i e s

[llibres]

els papers del poeta. I no trobaren aquell poema contra Stalin que cercaven. I així i tot l'arrestaren i l'obligaren a exiliar-se a Txerdin a la regió de Perm. Allà l'acompanyà la seva dona, i en condicions molt precàries va continuar escrivint. I dins la depressió que el consumia va fer dos intents de suïcidi. El 1937, va acabar aquesta pena i varen poder tornar a un sanatori a prop de Moscou, que fou un parany. Cal recordar que el 1937 va ser l'any de la Gran Purga, en què foren assassinades més d'un milió de persones, entre elles molts d'artistes i escriptors, acusats de desafecció al règim. El maig de 1938, Mandelstam va ser acusat d'activitats contrarevolucionàries i fou arrestat de bell nou. El 2 d'agost de 1938, el condemnaren a cinc anys en camps de correcció. El 27 de desembre de 1938, moria en un camp a prop de Vladivostock, Sibèria. S'havia acomplert una frase seva profètica: «Només a Rússia la poesia és respectada, hi té gent assassinada. Hi ha enlloc més on la poesia sigui un motiu tan comú per a l'assassinat?»

ÒSSIP ENS CONTA ARMÈNIA. Helena Vidal, una excel·lent traductora del rus, ens va oferir el 2009 una antologia de trenta-quatre poemes de Mandelstam, *Poemes* (Quaderns Crema), que

ens donaren una perspectiva de la seva obra des de la força de la seva joventut, l'arribada del desencany, la crítica simbòlica al règim i, fins i tot, una part de l'obra de l'exili en el *Quadern de Vorónej*. Un llibre que recoman amb passió a tots els lectors que no coneguin aquest poeta. Una poesia humaníssima amarada de visions simbolistes que celebra la materialitat del món i canta l'instant present en contraposició amb la utopia. Ara acab de llegir-ne la magnífica edició, amb un traducció excel·lent i unes notes molt il·lustratives, d'*Armènia en prosa i en vers* (Quaderns Crema). Abans de res, vull agrair la lluminosa introducció de Gueorgui Kubatian, feta especialment per a aquesta edició, que ens contextualitza l'obra. La primer part, vuit textos en prosa, és un dietari de viatge de Mandelstam a Armènia on s'hostatjà del maig a l'octubre de 1930, en què aquest ens mostra la profunda veritat i singularitat líriques de la seva mirada. La segona i tercera part del llibre són poemes. L'anada dels escriptors a les províncies de la Unió Soviètica amb funció publicitària era una de les pràctiques que es feien comunament. La condició que es posava a l'escriptor és que alabàs les realitzacions del comunisme en aquells territoris. La feina que va fer

Mandelstam va ser ben diferent: ell va quedar fascinat pels llaços que la cultura armènia tenia amb diferents cultures mediterrànies: la grecollatina, la cristiana i la jueva. En lloc de lloar la influència del comunisme soviètic sobre el poble armeni, es va dedicar a publicitar la força de la supervivència d'aquesta llengua i cultura dins un món tan anorreador. Escoltau. «Ja no et veuré mai més, / cel miop de l'Armènia, / ni tornaré a mirar amb els ulls mig clucs / la tenda de campanya del teu cim Ararat, / i no obriré mai més en l'arxiu terrissaire / el llibre de cos buit de la meravellosa terra / on aprenueren els homes primerencs.» Diu frases enlluernadores per reflectir aquests sentiments tan forts: «Vaig experimentar l'alegria de pronunciar sons prohibits per als llavis russos, sons secrets, repudiats, i fins i tot, potser, en algun nivell profund, vergonyosos.» Sempre m'ha semblat que la història dels armenis té semblances amb la dels catalans per les persecucions i les represions que han sofert, i en aquest llibre ho torn a trobar en molts de textos, com quan Mandelstam diu: «La llengua armènia és inassequible al desgast, com unes botes de pedra.» Tot el llibre és un cant d'amor que em va frapar i emocionar. Escoltau: «Estimo aquest

el mirall

amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Realització, manteniment,
rega i neteges forestals

GOMARIZ S.L.
Jardiniers

Ecojardineria

Camí de Can Frontera, travessa II, núm. 4 · Tel. 971 60 11 25
Tel./fax 971 60 76 46 · Pla de na Tesa - 07141 MARRATXÍ
jardiniers@gomariz.info - www.gomariz.info

poble que viu a contrapèl, / que compta cada any com un segle, / que infanta, que dorm, que crida, / retort i collat a la terra.» Gràcies, Helena Vidal, per aquesta joia! I enhorabona pel Premi Serra d'Or de traducció 2012!

LA FASCINACIÓ DE WILLA CATHER. Aquesta escriptora nord-americana va morir a Nova York el mateix any que jo vaig néixer, 1947, i això em va fer gràcia. I també vaig trobar ben curiós que Willa, nada a Winchester el 1873 dins una família d'ascendència irlandesa, hagués estudiat a la Universitat de Nebraska i s'hagués dedicàs al periodisme i l'educació en un final de segle XIX en què les dones encara eren les grans oblidades i les grans dominades. *El meu enemic mortal* (Edicions de 1984) és una novel·la de 164 pàgines que ja he rellegit una vegada de tant que m'ha entusiasmat. He d'assenyalar, en primer lloc, que la traducció de Laura Baena i Garcia em sembla magnífica, perquè sap fer anar llatina i llenegadissa una narració en primera persona que té un ritme i una profunditat extraordinàries. Nellie, una al·lota de quinze anys que ha crescut a Parthia, al sud d'Illinois, coneix, gràcies a la seva tia Lydia, la Myra Henshaw, que la impressiona moltíssim. El principi de la novel·la ja ens conta

tot el bessó que es desenvoluparà amb l'elegància i la profunditat d'una peça clàssica. Escolta, Lector sensible: «Vaig veure per primera vegada la Myra Henshaw quan jo tenia quinze anys, però recordava haver-ne sentit parlar des que tenia ús de raó. La Myra havia fugit per casar-se, i aquella història era la més interessant, de fet era l'única anècdota interessant, que s'explicava a la nostra família durant les vacances o a les trobades familiars.» Quina meravella, a partir d'aquí poden succeir una mala fi de coses. I pots estar segur que la mirada observadora i sagaç de Nellie sap veure-les, recollir-les i contar-les amb un *savoir faire* que et fa assaborir plana rere plana amb el gust d'un milfulles farcit de nombroses gormanderies. Deixar la immensa i esplèndida casa del tiet avi de la Myra, en John Driscoll, que havia fet fortuna contractant mà d'obra pels pantans de Missouri, per casar-se per amor amb Oswald Henshaw, un jove atractiu que havia estudiat a Harvard i del qual s'havia enamorat amb bogeria romàntica, és el catalitzador d'aquesta novel·la en què podem seguir la vida d'aquesta parella al llarg dels anys amb minuciositat d'orfebre. Aquesta Myra fascinant i atractiva em recorda alguna de les madames de l'obra proustiana amb la patina

novaiorquesa: és amiga d'artistes, actors, músics, homes de lletres, amb els quals sempre està de bon humor perquè els admira, li agrada passejar per Central Park tant a peu com en cabriolé i l'entusiasmen els canvis de la llum de les postes de sol pel parc, és molt ambiciosa i té una amiga poetessa molt jove que es mor de tuberculosi i que ella visita molt sovint. La segona part de l'obra és molt dura: han passat els anys i la Myra i el seu home ja no viuen a Nova York, sinó en una ciutat de la costa oest en fase de desenvolupament. Ocupen una cambra, la trenta-dos, d'un hotel suburbial en què per una rara coincidència Nellie ha anat a parar. La Myra és vella i està malalta. Tot allò que abans era esplendor s'ha convertit en opacitat, tot allò que era lluent ara és fosc, tots els ginys de la Myra han esdevingut xacres. Però així i tot el seu esperit és refulgent, creatiu, d'una energia que se sobreposa a tanta negror i mediocritat. La modulació dels sentiments de la Myra, del seu home Oswald i de la escriptora protagonista atenyen cap al final la incandescència. És una obra per a sensibles, per a amadors de la bellesa de les històries que sembla que quan les acabes de llegir has viscut amb les alegries i els dolors d'un relat extraordinari.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

GRAN!
SUPER!
REI!
VISCA!
GUAI!
I AQUESTA
ALEGRIA?

ELS HA
REGALAT A TOTS UNA
SUBSCRIPCIÓ A
L'ESQUITX!

www.esquitx.cat

subscriu-t'hi!

Noves propostes al Casal Solleric

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

La passada Nit de l'Art a Palma va encetar un conjunt de noves exposicions al Casal Solleric que serviran per acabar l'any. Propostes diverses que inclouen una suggerent col·lectiva en què es mostren les múltiples possibilitats que reflecteix la creació en el camp del dibuix, a més d'exposicions individuals de Marta Blasco i del fotògraf Miquel Salom, a les quals s'uneix la instal·lació de Carlos Aires.

'Expanded Drawing': el dibuix infinit

Pilar Ribal comissaria aquesta mostra, que ens presenta el desenvolupament i la fusió que s'ha produït, en les darreres dècades, en els mitjans tradicionals i els recursos tècnics que proporcionen els avenços tecnològics en el camp del

dibuix. Després de diverses dècades de contínua *expansió*, moltes propostes artístiques actuals ja no encaixen en categories tancades com la pintura, l'escultura, la fotografia, el dibuix, el vídeo o la instal·lació. El dibuix mateix ha deixat de ser considerat un llenguatge secundari i ha assolit aquesta plena autonomia que explica les nombroses exposicions que se li dediquen i la seva presència en museus i col·leccions internacionals. Més ric i polivalent que mai, el dibuix actual ha deixat de ser aquesta tècnica limitada al traç damunt el paper i s'ha mostrat com una de les opcions més consistents per continuar desenvolupant l'imaginari col·lectiu del món contemporani.

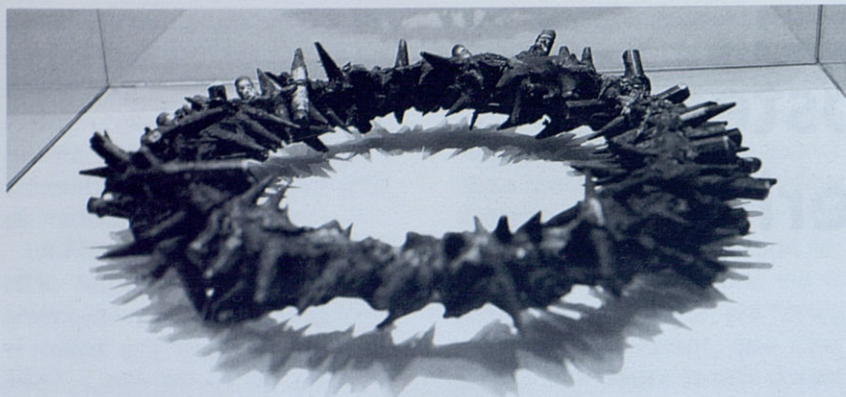
Expanded Drawing '012 examina els treballs de trenta-tres artistes internacionals procedents d'Ale-

manya, Brasil, Bulgària, Corea, Xile, Xina, Escòcia, Espanya, Estats Units, França, Iran, Israel, Itàlia, Japó, Montenegro, Perú, Portugal i Regne Unit, que desenvolupen solucions i tècniques innovadores que dissolen els límits entre tots els llenguatges artístics convencionals. Es tracta d'artistes que incorporen nous aspectes materials o immaterials a la creació contemporània, influïts ja sigui pel coneixement de la ciència, pel desenvolupament de la informàtica, per la investigació i l'aparició de nous materials com pel desig de seguir amplificant la seva comprensió, apropiació i transformació de la realitat.

Carlos Aires: de somnis trencats

Carlos Aires (Ronda, Màlaga, 1974), que viu i treballa a Madrid,

Obra de la mostra Expanded Drawing '012.
Bernardí Roig. Corona de làpices, 1998

Obra de Marta Blasco.

Obra de la mostra Expanded Drawing '012.
Imran Qureshi. All the Colour of my Heart,
2010.

ha presentat la seva obra en nombroses exposicions.

Comissariada per Fernando Gómez de la Cuesta i Pau Waelder, la instal·lació ES PAIN s'emmarca en el cicle de quatre exposicions per a la Zona Base, titulada (HIPER) vincles, i que se centra en l'anàlisi dels fluxos migratoris en un món completament hipervinculat.

L'artista reflexiona sobre els diferents mons que conviuen alhora,

les vinculacions emocionals que ens aporten la història, la cultura i les tradicions. Ho fa mitjançant fotografies antigues de diaris sobre les quals escriu lletres de cançons famoses, un vinil en forma d'altar i un crucifix múltiple que fa que ens preguntem què som i què projectam. Seguint el recorregut, vuit-centes fotografies de persones somrient o rient, retrats que provenen de diaris, de revistes i de webs, col·leccionats

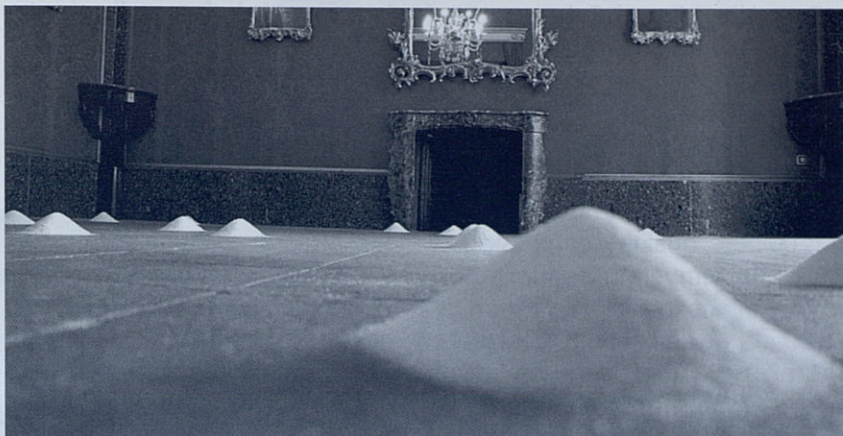
durant anys, escanejats, reeditats i impresos de nou en blanc i negre, finalment emmarcats i exposats. Un reflex especular de la imatge que des d'Occident volíem vendre de nosaltres mateixos: la terra promesa que, ara, s'està erosionant. Per acabar, un parquet fet amb centenars de llistons provinents de les pasteres que s'emmagatzemen en un cementeri de vaixells de Cadis, un sòl de fusta construït a força

**nou
vent**

www.bitel.es/nouvent
nouvent@bitel.es
Villalonga, 45 - 07013 - Palma
Tel. 971 287 100 - 971 287 461
Fax 971 454 298

retractilat de catàlegs i revistes
mailings en general
gestió d'enviaments
franqueig de correspondència
manipulació
bases de dades
serveis especials

Obra de la mostra *Expanded Drawing '012*. Noa Lidor. *I do not think*, 2012.

dels somnis de milers de persones, metàfora del final d'una il·lusió.

Marta Blasco: el dibuix eteri

Travessant tots els llenguatges artístics i fent del dibuix un mitjà versàtil aplicable a diferents tècniques i suports, el treball de Marta Blasco (Manises, València, 1974) revela una concepció de l'obra d'art que emfatitza tant l'autoria artística com l'experiència estètica. La seva obra indaga en la consistència de les imatges, en el seu pes simbòlic i la seva tradició iconogràfica.

Concebuda com un itinerari transversal per mitjà de diversos llenguatges artístics i comissariada per Pilar Ribal, la seva exposició a l'Àrea 1 reuneix una selecció de les

pintures, els dibuixos, els vídeos i les planxes de coure que Blasco ha fet del 2004 ençà. Aquest recorregut no tan sols reflecteix la progressiva maduració d'una proposta que entronca amb les línies de la figuració classicista contemporània, sinó també com, mitjançant les seves incursions en altres suports i mitjans, l'artista ha desenvolupat una excepcional competència tècnica.

Posseïdores d'una entitat pròpia i una mestria artística deutora del gran art europeu que tots admirem, les obres de Marta Blasco propicien la fusió d'influències característiques de la figuració contemporània (les cinematogràfiques, literàries i estètiques en general) i fan una relectura d'un

dels gèneres més representatius de la història de l'art occidental: el retrat.

La recerca d'un lloc per a la imatge va conduir l'artista des de les pintures paisatgístiques inspirades en les obres de Hieronymus Bosch, fins a la interpretació d'algunes de les iconografies femenines romàntiques i religioses més potents, com les d'Ofèlia i l'Ascensió, temàtiques que ha desenvolupat tant en aquests imponents dibuixos a llapis de gran format com a les seves versions videogràfiques i en aquestes *pintures esbós* que tracen un possible nou desenvolupament del seu treball.

Miquel Salom: la imatge eterna

Reconegut per la seva extensa trajectòria professional, Miquel Salom (Santa Maria, Mallorca, 1951) fa unes quantes dècades que investiga diferents solucions tècniques per aplicar-les a la seva creació artística fotogràfica. Resultat d'una les seves visites als Estats Units, on va observar en directe originals fets pels pioners de la fotografia, la seva exposició *ICTUM OLIM. Ambrotypes & Tintypes*, comissariada per Valentín Vallhonrat, reuneix una selecció de retrats, estudis de forma i paisatges elaborats mitjançant la tècnica del col·lodió humit,

embat
LLIBRES

PEDAGOGIA
PSICOLOGIA
NARRATIVA
LOGOPÈDIA
CINEMA
TEATRE

HISTÒRIA
FILOSOFIA
TREBALL SOCIAL
SOCIOLOGIA
HISTÒRIA
DE LA CIÈNCIA

Ptge. Papa Joan XXIII | Centre Comercial Geranis | 07002 Palma. Mallorca. Espanya | T +34 971 713 350 F +34 971 213 641
info@embatllibres.com | www.embatllibres.com

considerada la primera emulsió fotogràfica de la història.

Basada en l'exposició directa a la llum d'una placa de vidre o metall sensibilitzada amb una solució química que permet la ràpida obtenció d'obres úniques i irrepetibles, aquest procediment va ser inventat per Frederick Scott Archer el 1851 i desenvolupat per Hamilton Smith el 1856 amb la patent del Tintype. S'ampliava així l'abast de les primeres experiències de registre d'imatges que havia iniciat Nicéphore Niepce el 1826 (data oficial de la primera fotografia), havien continuat Daguerre (inventor el 1829 de l'anomenat daguerreotip) i William Fox Talbot (que va dur a terme les seves experiències amb el calotip a partir de 1840) i que, després de l'aparició dels ambrotips i tintips patentats per Archer i Smith respectivament, culminava el 1879 amb la invenció de la placa seca per part de Maddox.

Com diu Miquel Salom: «La litúrgia del procés és llarga i tediosa, però sempre requereix la precisió de la química.» El resultat és totalment imprevisible a causa de la gran quantitat de variables que hi intervenen: «estat i puresa dels químics, qualitat i composició de l'aigua, temperatura i humitats ambientals, exposició a la llum, nivell d'UV de la llum i altres imprevists». Amb una excel·lent gamma tonal i absència de gra, els ambrotips i tintips destaquen per les seves qualitats visuals, molt subtils i belles, i per una durada garantida a un termini molt llarg.

En contraposició amb la multiplicació infinita de les imatges digitals i en sintonia amb les tendències actuals de revaloració de les primeres tècniques fotogràfiques i cinematogràfiques, l'exposició *ICTUM OLIM. Ambrotypes & Tintypes* de Miquel Salom suposa una magnífica oportunitat per observar

la puresa de la fotografia pionera per mitjà dels seus gèneres més representatius.

Quan ens aproximam al bicentenari del descobriment de la fotografia, Miquel Salom s'uneix al creixent grup d'artistes internacionals que fan ressorgir l'antiga tècnica del WPC (Wet Pate Collodion) per reivindicar la riquesa de la fotografia argèntica, de manera que firmen una substancial contribució a la fotografia artística contemporània.

Casal Solerich – Palma

Exposicions fins
al 6 de gener de 2013
Expanded Drawing '012.
Planta Noble.
Marta Blasco. *Obres*
2004/2012. Àrea 1.
Carlos Aires. *ES PAIN*.
Zona Base.
Miquel Salom. *ICTUM OLIM*.
Ambrotypes & Tintypes.
Espai Born.

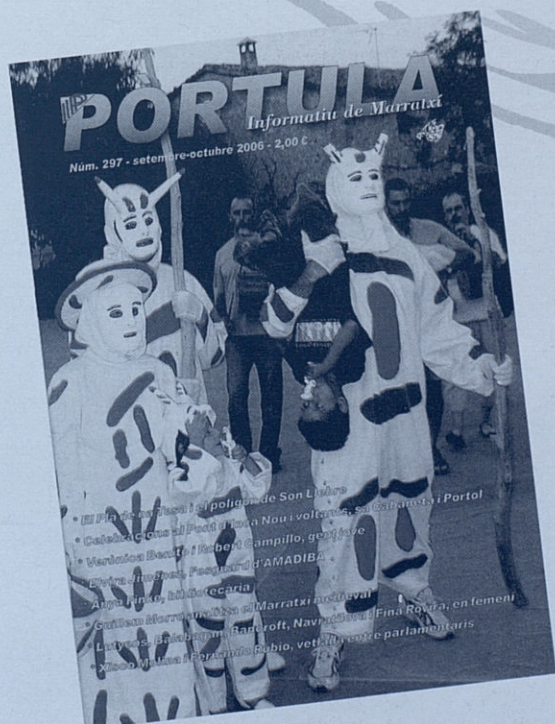
Obre els ulls

Cirurgia ocular amb làser integral. Més ràpida, més segura.

971 20 15 12 • www.iom.es

Edicions
de llibres
i revistes

Disseny e impressió
offset i digital

Pressupost sense
compromís !!!

Cartells, fulletons,
targetes, calendaris,
carpetes, etc...

carrer del baix riera, 1-a
tel/fax: 971 475 754
07008 palma
xiscoartgrafic@ono.com

XISCO
arts
gráficas

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Escorca - torrent de Lluc -
l'Entreforc - torrent de Pareis -
l'Estaló-l'Olla (desembocadura)
- Cala de la Calobra.

3 h 30 min (temps aproximat de marxa, sense les aturades)

Sa cova des Romegueral.

[itineraris]

L'inici de l'itinerari és el llogaret d'Escorca, que es troba a poc més de sis quilòmetres de Lluc, en direcció a Sóller, en el quilòmetre 25,200 de la carretera Ma-10 (Pollença-Andratx). El camí del torrent de Pareis parteix uns quants metres després del restaurant d'Escorca, a la mateixa carretera, al mateix costat i més a ponent del portell de les cases d'Escorca i de l'església de Sant Pere. Davallam de la carretera i ens situam amb els sementers de conreu d'Escorca a l'esquerra; més a la dreta, aviat apareixen les primeres alzines, que es consoliden i formen un alzinar que avança pel coster de la dreta; a l'esquerra s'estenen camps de conreu tancats de paret. La vista panoràmica ens permet destriar el puig Major i el puig d'en Galileu. Mentre, arribam a un portell amb barrereta de ferro que forma l'angle d'un sementer. Pels voltants d'aquest indret podem veure alguns rotlos de sitja. Acabada la zona de camps de conreu, s'intueix el gran buit que formen les clotades dels torrents de Lluc o d'Albarca i del torrent de Pareis. Un poc més a la dreta de la ruta, sobre la timba, trobarem la penya Foradada. Apareix en escena l'impressionant esvoranc de l'Entreforc, gegantí tall que dona principi a la gorja càrstica del torrent de Pareis. Des de la penya Foradada hem d'anar cap a l'esquerra, per tal d'encertar la davallada del graó natural de roques que tenim als nostres peus.

Una vegada guanyada la sorprenent vista sobre l'Entreforc, el camí, a voltes empedrat i en altres trams farcit de pedreny solt davalla en ziga-zaga entre ullastres, carritxeres, argelaga, ginestes, estepes i zones de lapiaz o d'esquetjar. Mentre davallam el coster del torrent de Lluc, es completa la panoràmica amb l'aparició del puig Roig. Podem entreveure les cases del Cosconar i, més a l'esquerra, al bell mig del coll format pel puig Roig i la serra de les Farines, el

Posta de sol a la desembocadura del torrent de Pareis

quarter dels carabiners. Els revolts es fan més estrets, amb més desnivell, de tal manera que el camí es dota d'un marge de sosteniment. Passam vora una figuera amb una balma al seu costat amb restes de murs de paret seca. Abans d'arribar al jaç del torrent de Lluc, al vessant nord, davant la nostra posició, podem observar l'escletxa vertical del torrent dels Boverons. Hem de posar especial atenció als darrers metres de camí, ja que aquest es troba desfet i amb el parament de sosteniment completament esbaldregat.

Una vegada assolit el jaç del torrent de Lluc, ens disposam a davallar el curs natural dels torrents, cap a l'esquerra: primer el de Lluc i després el de Pareis. A partir d'ara, la nostra ruta transcorrerà entre altes parets naturals i ens deixarem transportar per l'encís d'aquesta

geologia salvatge. Prest haurem de canviar la tècnica d'excursionisme a peu pla, ja que haurem de botar de roca en roca o desgrimpant alguna petita penya. Ara, però, encara podem anar una estona per camí planer, que discorre per l'esquerra del torrent, entre càrritx, mates i argelaga. Tanmateix, just abans d'arribar a l'Entreforc, haurem de franquejar algunes roques que entrebanquen el camí i que, en davallada, ens situen vora una gran balma, oberta a la paret esquerra de l'entrada a l'Entreforc. Rep aquest nom perquè és l'indret on s'ajunten el torrent de Lluc o d'Albarca, del qual fins ara hem seguit un curt tram, i el torrent del Gorg Blau. Aquest darrer cisella amb magistral art la mítica contrada denominada la Fosca. A partir d'ara, els torrents del Gorg Blau i de Lluc conflueixen en un sol

corrent d'aigua, anomenat torrent de Pareis.

Les altíssimes parets de l'Entreforc són delimitades per la serra de les Farines a la dreta i el cingle del Niu del Voltor a l'esquerra. Des de l'Entreforc veim, ben elevada al fons de la paret natural de la dreta, la cova del Soldat Pelut, que il·lustra la llegenda d'aquest soldat, desertor de les dures llesves del segle XVIII.

Des de l'Entreforc, no poden continuar pel centre del jaç, sinó que hem d'anar cap a la part dreta del torrent per un senzill pas que salva una gran esclavissada de terra i roques que caigué sobre el torrent. Aquest pas comença, en lleugera pujada, per un tirany estret. Però, la part superior i la davallada no es fan esperar, i el caminó acaba a la Llosa, pas situat en un conjunt de grans roques

per les quals s'ha de baixar amb esment, tot i que s'hi han practicat alguns graons i s'hi ha picat a cops de martell, i també de barrobins, un pas que pretén evitar les lleenegades. Tanmateix, l'arribada al jaç es fa sobre un gorg ample i reblit de petits còdols, anomenat el gorg dels Cingles, assolit amb un bot des de la roca. Aquest és el primer d'una llarga sèrie de gorgs que se succeiran fins a arribar a la mar; tenen un cert aspecte d'olla o receptacle que acull aigua durant bona part de l'any, quan el torrent ja no corre. A l'estiu trobarem la majoria de gorgs buits, però sempre podrem observar les marques d'anteriors nivells hídrics a les parets naturals.

Aquest segment del torrent, entre la Llosa i el gorg del Capellà, és potser el més incert des del punt de vista de resseguir l'itinerari més correcte, i el més irregular per la presència constant de grans roques que obliguen a fer passos de desgrimpada amb l'ajuda de les mans; tècnicament, no són gaire complicats, però arriben a ser dificultosos per a la gent poc entrenada. Continuem per la banda esquerra del torrent, per un pas estret entre roques que gairebé sembla un petit túnel, que té un final en forma de davallada llenegadissa. A continuació, apareix un altre pas

difícil, amb un cordill d'ajuda. Entre alguna mata de boix, passam a la part dreta del jaç i avançam per un relleix que avança per damunt el torrent. Cinc minuts més endavant, davallam novament al centre del jaç. Se succeeixen altres petits entrebancs en forma de passos que acaben en bots acrobàtics, com l'ocupat per una gran mata que s'ha de franquejar. Després de molts de bots de roca a roca i de recerca de la via més convenient, arribam al gorg del Capellà, caracteritzat per la seva llargada, que avança pel jaç pla i amb pedreny i còdols. El nom del gorg recorda l'episodi d'un capellà de Lluc que hi va morir ofegat quan anava a l'oratori de Sant Llorenç, entre la Calobra i Tuent, a la primera meitat del segle xx.

La sortida del gorg del Capellà es pot fer per un forat entre roques situat a l'esquerra. Un poc més endavant passam per un altre gorg, amb una petita figuera penjada de la paret esquerra. Però l'autèntic gorg de la Figuera es troba uns quants metres més endavant i, com que el seu fons és de difícil accés i les parets naturals del torrent s'han eixamplat per la banda esquerra, el camí es desvia de l'interior del torrent cap a l'esquerra, per un petit tirany que puja, sota les fe-restes timbes del clot d'Infern. Pocs

minuts més tard, una vegada superat el pregon gorg de la Figuera, retornam al jaç del torrent un poc abans de la cova del Romegueral, que té una curiosa forma de pera. Per entrar novament en el jaç, hem de davallar un petit coster rost, aferrats al regruix de la roca, i botar dins el curs del torrent, des d'on continuam en direcció a la cavitat botant per les roques.

A partir de la cova del Romegueral, el torrent s'engorja encara més, ja que les parets s'estrenyen alhora que se n'accentua la verticalitat i l'altura. En aquest indret, on les parets sembla que s'arriben a tocar, és on podem localitzar el mític salt del Soldat Pelut.

El llit del torrent es troba recobert de còdols, excepte als passos de roques. A uns deu minuts de la cova del Romegueral, arribam al pas que ha estat batejat per un grafiti anònim amb el nom de pas dels «grassos estrenyeu-vos», en al·lusió a l'encastament que s'ha de fer per una estreta via que acaba amb un doble bot final; cal posar-hi atenció i esforç per superar-lo. A dos o tres minuts d'aquest primer pas, aquesta vegada a l'esquerra, es troba un altre pas remarcable, que és conegut amb el nom de pas de l'Estaló. L'arxiduc Lluís Salvador diu que el pas s'anomena així perquè «anualment la gent porta fins aquí un

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW
ESCALADA
BARRANCS ESPELEO
VIATGES
MONTANYA TREKKING
CAMPING
ORIENTACIÓ
CURESOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

S'Entrefor i la cova des Soldat Pelut.

tronc de pi amb branques i mosses, que serveix d'escala i sempre se'l solen endur les pluges d'hivern». És un típic pas de xemeneia, amb encastament, que acaba damunt un petit gorg que s'ha de vorejar amb atenció per no caure-hi.

Immediatament després de davallar l'Estaló hem de passar, també a l'esquerra, per damunt una roca de forma rodona, encastada entre la paret natural, a l'esquerra, i una penya que ocupa la part central i dreta del jaç. Després de passar la roca, ens situam al gorg de la Creu; hi havia una creu posada en memòria d'un jove que hi morí l'any 1956. A poc menys de cinc minuts de l'Estaló

trobarem el Degotís. Constitueix una curiosa font que, gota a gota, no atura de rajar aigua que surt, per filtració de la roca calcària, a una altura d'uns quatre metres sobre el fons del jaç del torrent. Les concrecions calcàries recobertes de petites falgueres i una figuera de difícil equilibri arrodoneixen el singular conjunt.

Uns quants metres més endavant del Degotís tenim una roca aïllada i aguda que es coneix amb el nom del Frare. Després, ens situam en una zona amb el jaç més obert, però encara haurem de superar alguns passets, una part dels quals s'obren a base de barrobins. Uns minuts després del Frare hem de

passar per l'esquerra del jaç vora una balma amb un gorg a la dreta. Aquest gorg sempre té aigua i és conegut amb els noms de gorg de l'Anguila o de la Fonteta. Veurem la petita font que alimenta el gorg a la dreta.

Quan arribam al gorg següent, anomenat de l'Esbaldregat, ja ens trobam a punt de començar el sector final del torrent. Presenta aquest gran gorg un estret pas a la dreta, d'obligat franquejament, ja que sempre hi ha aigua a la resta de jaç. La via s'obre pas entre roques caigudes i franqueja un tram en forma de túnel, sota les roques. Salvat aquest darrer pas, ens trobam situats en una rambla molt oberta. A l'esquerra parteix el camí del Bosc, mentre que, a la dreta, després de la cova de les Voltetes, situada ben amunt, es troba l'inici del camí del pas de l'Argamassa, difícil tirany rost que puja cap a les cases del Cosconar.

Ja a prop de la desembocadura, embadalits per la magnitud de l'olla final del torrent i per la visió de la mar, veurem també les aigües poc profundes dels darrers gorgs. En primer lloc, a l'esquerra, tenim el gorg de la Xemeneia i, en segon lloc, més a la dreta, el gorg de l'Olla, que s'estén suaument gairebé fins a la bretxa de la desembocadura. En aquesta immensa clotada, a la part esquerra i a prop de la desembocadura, hi ha la font Salada. Al seu costat, des de l'any 1964 s'hi celebra el concert anual del torrent de Pareis.

L'arribada a la mar té, a l'esquerra, el puig de la Torre de la Calobra i, a la dreta, el Tormàs. Aquestes roques bessones, que ens obren el curs del torrent a la mar, signifiquen el final de la lluita geològica i, alhora, el de la nostra travessia. Certament, per acabar l'excursió queda travessar el modern túnel que comunica la desembocadura del torrent amb la cala de la Calobra, on recuperarem l'asfalt i la noció del món modern que ens ha tocat viure.

Woody Allen pot caure més baix

TEXT: MATÍAS VALLÉS

La carrera de Woody Allen ha assolit un *momentum* en què a ningú no estranyaria que rodàs una pel·lícula a Mallorca, on en el seu moment va gaudir d'unes festes de cap d'any. S'hauria de prendre en consideració per a un llargmetratge que fes digerible la imatge de l'illa com a gegantí incinerador dels fems europeus. S'ha especialitzat en el cine turístic que també practica Almodóvar. Aquest gènere es caracteritza perquè l'acció s'interromp constantment per demostrar-nos que l'hostaleria d'Almendralejo del Condado ha aconseguit un nivell de refinament

que hauria de conduir-nos des de la sala fosca fins als seus molins i al gaudi dels seus famosos cogombres. Ni el turisme pot acabar amb el cinema, encara que ha deixat ferit de mort un dels seus genis.

Manhattan té sentit perquè Woody Allen hi està arrelat. Per posar-ho en les paraules que un dia em va dir Jordi Pujol al Palau de la Generalitat, que s'havia convertit en la seva residència perpètua: «Identitat sempre significa arrels, no n'hi ha sense.» La genealogia novaïorquesa de l'autor d'*Annie Hall* el converteix en el retratista ideal de la megaurbs. Això no

obstant, els tanoques que canten el desembarcament del cineasta a l'altra vorera de l'Atlàntic obliden que detesta cordialment Europa. La considera rànica, i totes les seves cintes rodades en els darrers anys manifesten aquesta insatisfacció íntima del rondinaire. El Vell Continent no li serveix com a teló de fons de les seves crítiques, i a més a més ha d'elogiar-lo per agradar els cada vegada més escassos productors disposats a afrontar econòmicament els seus deliris.

Admetent el cosmopolitisme del director, potser no hi ha gaire distància entre Nova York i Londres. Ara bé, pretendre que Woody Allen faci una translació cinematogràfica d'Oviedo resulta aventurat. I, en efecte, el viatge inesperat de Javier Bardem des de Barcelona fins a la capital asturiana a *Vicky Cristina Barcelona* resulta tremen-

dament artificial i desconsolador per a l'espectador, per més que estigui concentrat en les corbes de Penélope Qué Cruz i, sobretot, en l'atractiu tèrbol de Rebecca Hall.

La mitologia omnívora de París va salvar Woody Allen en el seu penúltim esforç amb Dalí, la Gertrude Stein que va residir a Mallorca i Luis Buñuel. Tanmateix, el seu producte més recent, *A Roma con amor*, resulta no comestible encara que sigui molt accentuat el nostre deute còmic amb el mestre. Es pot compartir amb el cineasta la idea que els italians no tenen una sola virtut, i que els clixés continuen essent la forma més adequada de definir una nació. Però l'absència total d'idees, la baixa qualitat dels acudits instantanis o *one liners* i l'acció somnolenta obliguen a pitjar el senyal d'alarma.

El director que s'adorm en els

rodats no ha estat atent a les incongruències que s'han acaramullat en la seva incursió italiana. Ha assajat una seqüela del *Decameró*, però les seves faules immorals són indignes d'una televisió autonòmica, i no indicarem quina. Durant mitja pel·lícula, a la part superior s'hi pot veure amb claredat el micròfon que capta el so directe, que hi participa com un protagonista més. Aquesta humorada aporta la pista sobre els monumentals errors d'enquadrament i de muntatge. La pel·lícula és tan desmanyotada i *sloppy* que no sorprendria a ningú que se sentís la veu del director increpant els actors, o bé les seves roncades. Allò més greu és que el nostre guia espiritual pot caure més baix. Imaginau-vos un rodatge turístic a Kazakhstan per millorar la imatge deixada per la irresistible *Borat*.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts

XISCO

Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

XXXII PREMI DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL

GUILLEM CIFRE DE COLONYA

OBRES GUANYADORES DEL PREMI "GUILLEM CIFRE DE COLONYA"

- "EL RAÏM DEL SOL I DE LA LLUNA" de Miquel Rayó (1982)
- "ELS SET ENIGMES DE L'IRIS" de Mercè Canela (1983)
- "EN MIQUEL SOBRE L'ASFALT" de Joaquim Carbó (1985)
- "L'ALQUÍMIA DEL COR" d'Eusèbia Rayó (1986)
- "LES AVENTURES D'EN TRES I MIG" de Pere Rosselló (1988)
- "CAU I FOGUERA" de Maria Àngels Bogunyà (1988)
- "LA MADONA DEL MAR I ELS PIRATES" de Miquel Ferrà (1989)
- "EL GRAN INVISIBLE" d'Albert Dasí (1990)
- "EL MANDARÍ I JO" de Rosa Mª Colom (1991)
- "ALLÒ QUE CONTA A EL VENT DEL DESERT" de Pere Morey (1993)
- "L'EMPAITAGRILLS I LA NOIA DE LA LLUNA" de Josep F. Delgado (1994)
- "ENTRE EL CEL I LA TERRA" de Ponç Pons (1995)
- "LÚNIA" de Marta Barceló (1996)
- "TINY DE LLUM I DE LLUNA" d'Antoni Garcia (1997)
- "LA GUERRA DELS XICLETS" de Jordi Folck (1998)
- "AIXÓ ERA UNA ERA" de Tomeu Vidal (1999)
- "NAUS DRAC AL MEDITERRANI" de Xavier Guillaumon (2000)
- "L'ESCOLA SECRETA DE MADAME DUDÚ" de Rosa Mª Colom (2002)
- "L'ÚLTIM DINOSAURE" de Xavier Beltran (2003)
- "TERRAMOLSA" d'Antoni Garcia (2004)
- "ELS CAÇADORS DEL SOL" d'Antoni Oliver (2005)
- "ELS FUGITIUS D'ÀTICUS 89" de Lluís Vilarrasa (2006)
- "EL TRESOR DEL PIRATA PELUT" de Pep Toni Brotons (2007)
- "BONA NIT JÚLIA" de Carles Sala (2008)
- "EL CAS DE L'HIPOPÒTAM SEGRESTAT" de Joan de Déu Prats (2009)
- "LES ÀNIMES DE TERRAMORTA" de Dolores Garcia (2010)
- "EN CARATALLADA I ELS ALTRES" de Jaume Copons (2011)
- "L'AMANDA I LA COMPANYIA DE MONSTRES" de Xavier Mínguez (2012)

- I. La Fundació Guillem Cifre de Colònia convoca la trenta-dosena edició del Premi de Narrativa Infantil i Juvenil "Guillem Cifre de Colònia", en llengua catalana, destinat a premiar una novel·la sobre tema lliure per servir de lectura a infants i joves de 8 a 14 anys d'edat.
- II. Podran concórrer al premi tots els autors que ho desitgin, sempre que l'obra estigui escrita en català i sigui inèdita.
- III. Els escriptors que vulguin participar-hi hauran d'enviar els seus originals, escrits en llengua catalana, d'una extensió entre els 60 i 80 fulls a doble espai, per una sola cara i per quadruplicat a: COLONYA Fundació Guillem Cifre, Plaça Major, 7 - 07460 Pollença (Mallorca), abans de dia 30 d'abril de 2013 amb la indicació: Premi de Narrativa Infantil i Juvenil "Guillem Cifre de Colònia".
- IV. Les obres que participin al concurs podran presentar-se directament firmades per l'autor (indicant nom, llinatges, adreça, telèfon) o sota pseudònim, figurant, en aquest cas, les dades personals abans dites en sobre a part.
- V. Els membres del jurat són: Ramon Bassa, David Monserrat, Anna Pérez i Miquel Rayó.
- VI. El veredicté es farà públic en el transcurs d'un acte literari, la data i el programa del qual s'anunciaran oportunament.
- VII. Els originals podran ser retirats de COLONYA Caixa d'Estalvis de Pollença durant els trenta dies següents a la proclamació del veredicté.
- VIII. L'obra guanyadora del Premi Guillem Cifre de Colònia serà publicada per l'editorial La Galera.
- IX. La quantia del Premi serà de 7.000 euros, un terç dels quals s'entregaran al guanyador a compte dels drets d'autor.
- X. La presentació d'originals a aquest Premi suposa la plena acceptació de les bases. En qualsevol cas, la Fundació Guillem Cifre de Colònia resoldrà les circumstàncies no previstes en aquestes.

Eleccions al Parlament de Catalunya

El proper 25 de novembre són les Eleccions al Parlament de Catalunya, unes eleccions que marcaran el nostre present i el nostre futur.

Els col·legis electorals estaran oberts des de les 9 del matí fins a les 8 del vespre. Recorda portar l'original del DNI, passaport o carnet de conduir.